

KONINKRIJK BELGIE.
-----ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 7e juli 1981 door de Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap verzocht haar van advies te dienen over een ontwerp van decreet "houdende vaststelling van de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap over de instellingen uit het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, bedoeld bij artikel 59bis, § 4bis, van de Grondwet, die wegens hun organisatie moeten worden beschouwd als uitsluitend behorend tot de Vlaamse Gemeenschap", heeft de 23e december 1981 het volgend advies gegeven :

De bepaling van artikel 59bis, § 4bis, van de Grondwet naar luid waarvan de decreten omtrent persoonsgebonden aangelegenheden, tenzij een wet met bijzondere meerderheid er anders over beschikt, mede van toepassing zijn op de instellingen gevestigd in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad die "wegens hun organisatie" moeten worden beschouwd als uitsluitend behorend tot de ene of de andere gemeenschap, is wezenlijk een bepaling betreffende het geldingsgebied van de in genoemde § 4bis bedoelde decreten. Het wijzigen van die regel of het op een algemene manier opnieuw omschrijven van het betrokken geldingsgebied ligt buiten het bereik van de decreetgever.

Evenmin is door de Grondwet aan de decreetgever enige bevoegdheid toegekend om nader te omschrijven wat moet worden verstaan onder instellingen die wegens hun organisatie moeten worden beschouwd als uitsluitend behorend tot de ene of de andere gemeenschap. Aanvaardbaar is wel dat op grond van praktische beschouwingen de decreetgever criteria vaststelt aan de hand waarvan bij voorbaat kan worden uitgemaakt of een instelling als uitsluitend behorend tot in dit geval de Vlaamse Gemeenschap moet worden beschouwd. Zodanig decreet kan evenwel slechts een enuntiatief karakter hebben; het kan niets afdoen van de directe werking

.../...

van het bepaalde in de Grondwet. In concreto komt zulks erop neer dat, steunende op de grondwetsbepaling, een instelling zich op andere dan in het ontwerp vermelde criteria kan beroepen om aanspraak te maken op een persoonsgebonden voordeel dat bij decreet is geregeld, of nog dat bijvoorbeeld in geval van overtreding van een decreetsbepaling in een persoonsgebonden aangelegenheid de strafrechter voor de toepassing van de strafbepaling op grond van andere dan in het ontwerp vermelde criteria ertoe kan besluiten dat een instelling wegens haar organisatie moet worden beschouwd als uitsluitend tot een bepaalde gemeenschap te behoren.

Gelet op het bepaalde in meergenoemde § 4bis, met name op de woorden "wegens hun organisatie", ligt het voor de hand dat de criteria die met betrekking tot de toepassing van de decreten omtrent persoonsgebonden aangelegenheden ten aanzien van in Brussel-Hoofdstad gevestigde instellingen door de decreetgever worden vastgesteld of, zoals boven is uiteengezet, buiten het decreet om eventueel kunnen worden aangevoerd, op de organisatie van die instellingen betrekking moeten hebben.

In het aanvankelijke voorstel van de Regering voor de bepaling die uiteindelijk § 4bis van artikel 59bis van de Grondwet zou worden (en toen nog als § 5 werd aangeduid) was voor de Brusselse instellingen, naar het voorbeeld van artikel 59bis, § 4, het criterium "wegens hun activiteiten" gebruikt (Gedr. St. Senaat, B.Z. 1979, nr 100/13).

Het werd tijdens de besprekingen in de Senaatscommissie vervangen door het criterium "wegens hun organisatie", wijziging die in het Senaatsverslag als volgt is geacteerd en commentariseerd :

.../...

"Op verzoek van de meerderheid der commissieleden heeft de Regering de tekst van § 4bis geamendeerd in die zin dat de woorden "wegens hun activiteiten" worden vervangen door de woorden "wegens hun organisatie" (Gedr. St. Senaat, B.Z. 1979, nr 100/27, blz. 18 en 19).

Uit hetzelfde Senaatsverslag blijkt dat bij de woorden "wegens hun organisatie" inzonderheid aan de interne structuren van de instellingen werd gedacht.

Vervolgens blijkt vooral uit de verklaringen van de Eerste Minister in de Senaatscommissie voor de herziening van de Grondwet en de hervorming der instellingen dat voor de toepassing van de decreten in persoonsgebonden aangelegenheden de in de Grondwet bedoelde organisatie gemeten moet worden aan de taalkundige inrichting van de instelling ("Dit betekent dat de decreten van de gemeenschappen in Brussel toepasselijk zijn op de ééntalige instellingen", Gedr. St. Senaat 1979-1980, nr 434/2, blz. 50).

Uit de grondwetsbepaling van artikel 59bis, § 4bis, en uit de aangehaalde parlementaire besprekingen betreffende de herziening van de Grondwet en de totstandkoming van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 moet dan ook worden afgeleid, vooreerst dat de criteria omtrent de toepassing van persoonsgebonden regelen op in Brussel-Hoofdstad gevestigde instellingen betrekking moeten hebben op de organisatie van de instellingen, met de klemtoon op de interne structuur, vervolgens dat bedoelde organisatie een zaak van taalkundige inrichting is.

Uit die interpretatie volgt dat voor de toepassing van de decreten omtrent persoonsgebonden aangelegenheden enkel de criteria vermeld onder 8° van artikel 2 van het ontwerp aange-

.../...

houden kunnen worden. De criteria vermeld onder 1° tot 7° van hetzelfde artikel zijn, als vreemd zijnde aan de organisatie zelf van de instellingen, onbestaanbaar met het bepaalde in artikel 59bis, § 4bis, van de Grondwet, zoals dat in de loop van de parlementaire besprekingen is toegelicht.

Met dat besluit rekening houdende worden hierna een aantal tekstaanpassingen voorgesteld.

1. - Het opschrift leze men als volgt :

"Ontwerp van decreet houdende nadere omschrijving, voor de Vlaamse Gemeenschap, van de organisatievoorwaarde bedoeld in artikel 59bis, § 4bis, van de Grondwet inzake de instellingen gevestigd in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad".

2. - De redactie van het indieningsbesluit zal moeten aangepast worden aan de autonomie van de Vlaamse Executieve.

3. - In artikel 1 leze men "Dit decreet regelt een aangelegenheid ...".

4. - Artikel 2 stelde men als volgt :

"Voor de toepassing van de decreten omtrent persoonsgebonden aangelegenheden en van hun uitvoeringsbesluiten worden wgens hun organisatie als uitsluitend tot de Vlaamse Gemeenschap behorend beschouwd, de instellingen gevestigd in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad die een Nederlandstalig karakter hebben doordat :

- a. de voertaal ... het Nederlands is;
- b. ... in het Nederlands worden gesteld;

.../...

- c. alle personen die op grond van een diploma of studiegetuigschrift zijn aangeworven, naar luid van dat diploma of getuigschrift het onderwijs in het Nederlands hebben genoten;
- d. ... (zie tekst onder artikel 2, 8°, van het ontwerp)".

5.- Naar luid van artikel 3 van het ontwerp kan een door de Vlaamse Executieve op te richten commissie afwijkingen toestaan op de in het ontwerp-decreet gestelde voorwaarden.

Uit de samenlezing van het bepaalde in artikel 2, 8°, c, en in artikel 3 van het ontwerp blijkt dat de afwijking slechts betrekking zal kunnen hebben op de regel dat "het gediplomeerd personeel" uitsluitend uit afgestudeerden van het Nederlands taalregime moet bestaan. Die beperking moet uitdrukkelijk in de tekst van het ontwerp worden opgenomen. Voor het overige ligt het voor de hand dat bedoelde afwijkingen de Nederlandstalige organisatie van de betrokken instelling niet in het gedrang mogen brengen en dat het niet-toestaan van een afwijking niet de mogelijkheid ontnemt om, zoals boven in dit advies is opgemerkt, het uitsluitend behoren tot de Vlaamse Gemeenschap van een instelling aan te tonen aan de hand van andere dan in het decreet opgenomen criteria.

Bovendien zou het meer in overeenstemming zijn met de bijzondere wet van 8 augustus 1980 moest het recht om over afwijkingen te beslissen, bij de Vlaamse Executieve blijven. Deze kan zich wel laten voorlichten door een commissie met adviesbevoegdheid. De tekst van artikel 3 van het ontwerp zou dan ook in die zin moeten worden omgewerkt.

6. - Volgens artikel 4 zal het decreet uitwerking hebben met ingang van 1 januari 1981. Volgens de memorie van toelichting is die datum van inwerkingtreding afgestemd op de regeringsbeslissingen in verband met de aanrekening van de uitgaven op de respectievelijke begrotingen. Deze reden volstaat

.../...

niet om in het ontwerp-decreet uitdrukkelijk te stellen dat het met ingang van 1 januari 1981 in werking treedt. Overigens is het verkieslijk, gelet op het enuntiatief karakter van het ontwerp-decreet, in geen speciale datum van inwerkingtreding te voorzien.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	:	H. ADRIAENS,	voorzitter,
		H. COREMANS,	staatsraden,
		Gh. TACQ,	
		G. VAN HECKE,	assessoren van de
		F. DE KEMPENEER,	afdeling wetgeving,
Mevrouw	:	M. BENARD,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. NIMMEGEERS, eerste auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

M. BENARD.

H. ADRIAENS.